

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2227/2021
25.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Гајић, адвокат у ..., против тужене Привредне коморе Србије из Београда, чији је пуномоћник Ана Лазаревић, адвокат у ..., ради поништаја решења, враћања на рад и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 502/21 од 12.02.2021. године, у седници већа одржаној дана 25. новембра 2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 502/21 од 12.02.2021. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви странака за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1962/20 од 03.11.2020. године, ставом првим изреке поништено је решење тужене број 01-76/119 од 24.12.2015. године, којим је отказан уговор о раду тужиљи, као незаконито и обавезана тужена да тужиљу врати на радно место које одговара њеној стручној спреми, као и да тужиљи на име накнаде штете у висини изгубљене зараде, за период јануар 2016. – јул 2018. године, исплати одређене износе са припадајућом законском затезном каматом како је определено у наведеном ставу изреке првостепене пресуде и уплати у корист тужиље припадајуће доприносе, по основу зараде запосленог код ПИО Фонда Републике Србије и Републичког здравственог фонда на име здравственог осигурања. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 353.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 502/21 од 12.02.2021. године, у првом ставу изреке, преиначена је првостепена пресуда у делу става првог и у ставу другом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужиље да суд поништи решење тужене број 01-76/119 од 24.12.2015. године, којим је тужиљи отказан уговор о раду, као незаконито, да се обавезе тужена да тужиљу врати на рад, да тужиљи на име

накнаде штете у висини изгубљене зараде за период јануар 2016. – јул 2018. године исплати одређене износе са законском затезном каматом како је опредељено у наведеном ставу изреке другостепене пресуде и уплати у корист тужиље припадајуће доприносе, по основу зараде запосленог, код ПИО Фонда Републике Србије и Републичког здравственог фонда на име здравственог осигурања, као и захтев тужиље да се обавезе тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 353.250,00 динара, као неоснован. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у осталом делу става првог изреке и тужба тужиље је у том делу одбачена. Ставом трећим изреке, обавезана је тужиља да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 295.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде, до исплате. Ставом четвртим изреке одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног парничног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је изјавила дозвољену и благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр.72/11 ... 18/20) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 394. ЗПП, како наводи ревидент, противно наводима ревизије, јер је другостепени суд донео пресуду применом материјалног права на чињенично стање какво је утврдио првостепени суд.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је била у радном односу код тужене на неодређено време од 01.07.2005. године, до престанка радног односа оспореним решењем тужене од 24.12.2015. године. Тужиља је радила на пословима ... за ..., у Центру за ..., са којих јој је утврђен престанак радног односа као вишку.

Утврђене су чињенице да је тужена 26.10.2015. године донела Одлуку о увођењу организационих промена, као и Правилник о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији радних места стручне службе туженог, којима је извршена реорганизација у оквиру организационих делова туженог, укидањем одређених послова и смањењем оброја извршилаца на одређеним пословима. Између осталог, у Центру за ..., брисани су послови и описи послова самостални саветник за ... Затим је донета Одлука о покретању поступка за утврђивање вишка запослених дана 06.11.2015. године, којом је одређено и да се укидају и бришу из Правилника о организацији и систематизацији и послови у организационом делу Послови ... и у Центру за ... – самостални саветник за ... У циљу примене критеријума за одређивање вишка запослених на пословима на којим се смањује број запослених, тужени је позвао запослене да доставе документацију која је потребна и запосленима оставио могућност да се добровољно изјасне да без примене критеријума буду утврђени као вишак. Предлог програма решавања вишка запослених од 26.11.2015. године достављен је

репрезентативним синдикатима код послодавца - Синдикалној организацији ПКС и Синдикату независност – ПКС, као и Националној служби за запошљавање, а 22.12.2015. године донет је Програм решавања вишка запослених. За 24 запослена обезбеђена је примена мера запошљавања и то рад код другог послодавца или рад са непуним радним временом, а од укупног броја запослених, који према констатацији из Програма износи 289, одређено је да 86 запослених представља вишак за чијим радом престаје потреба. У тачки 1.3.5. Програма назначено је да су у организационом делу Послови ..., укинута и брисана послови због престанка потребе за њиховим обављањем и то у Центру за ... – самостални саветник за ... У Програму је констатовано да је објављен на огласним таблама тужене и да ступа на снагу даном објављивања. Оспореним решењем тужене, тужили је отказан уговор о раду, с обзиром да је проглашена технолошким вишком, због организационих и економских промена код тужене, а тужена није била у могућности да тужили обезбеди друго радно место. Тужили је исплаћена отпремнина.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев основан, налазећи да Програм решавања вишка запослених од 22.12.2015. године није ступио на правну снагу у складу са одредбом члана 196. став 4. Устава Републике Србије, па није било места примени отказног разлога из члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, те је побито решење о отказу уговора о раду од 25.12.2015. године незаконито, те да је основан тужбени захтев за поништај решења туженог којим је тужили отказан уговор о раду, као и тужбени захтев за враћање тужиле на радно место које одговара њеној стручној спреми и тужбени захтев на име накнаде штете у висини изгубљене зараде у периоду јануар 2016 – јул 2018. године, са доприносима.

Другостепени суд је првостепену пресуду преиначио и одбио тужбени захтев за поништај решења и последично захтев за враћање тужиле на рад и за исплату зараде и доприноса, док је у делу тужбеног захтева да се тужени обавезе да тужилу врати на рад на послове који одговарају њеној стручној спреми, првостепену одлуку укинуо и у том делу одбацио тужбу. Другостепени суд је на основу утврђених чињеница закључио да тужбени захтеви за поништај решења о отказу уговора о раду, враћање тужиле на рад и исплату зараде, нису основани.

Првостепени суд је погрешно применио материјално право када је сматрао Програм решавања вишка запослених општим актом у смислу назначене одредбе Устава РС. Програм решавања вишка запослених је акт пословне политике послодавца, које схватање прихвата и ревизијски суд. Утврђено је да је изменом акта о систематизацији од 26.10.2015. године, који је ступио на снагу у време доношења оспореног решења, укинута радно место на коме је радила тужила, као једини извршилац. На основу тако установљене организационе промене код туженог је донета Одлука о покретању поступка за утврђивање вишка запослених и донет Програм решавања вишка запослених. У складу са утврђеним укидањем послова на којима је тужила радила, није било основа за примену критеријума за утврђивање вишка запослених у односу на тужилу. Нема основа за тврдњу тужиле да је код тужног послодавца злоупотребом права изостала суштински потреба за вишком запослених. На то не указују ни чињенице о каснијем запошљавању других лица од туженог, јер је утврђено од стране првостепеног суда да тужени после отказа уговора о раду тужили, није засновао радни однос са другим лицима за обављање послова који су укинута променама код туженог, а на којима је тужила радила, и да те послове тужени није

поново уводио. Побито решење тужени је донео у поступку у складу са одредбама члана 153-158 Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...75/2014). Из наведеног разлога је правилно одбијен тужбени захтев и у делу враћања тужиле на рад, као и у погледу накнаде штете због изгубљене зараде са припадајућим доприносима, јер се наведено односи на правне последице незаконитог отказа из члана 191. став 1. и 2. Закона о раду. У погледу дела захтева тужиле за враћање на радно место које одговара њеној стручној спреми, другостепени суд је правилно укинуо ожалбену пресуду и одбацио тужбу у складу са чланом 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, јер одлучивање о том питању не спада у судску надлежност, већ надлежност послодавца.

Ревизијским наводима тужиле није основано довела у сумњу правилност оспореног решења, па ни чињенично непоткрепљеним наводима о дискриминаторском поступању туженог.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Како тужиле није успела са ревизијом, то јој накнада трошкова ревизијског поступка не припада, по одредбама члана 163. ЗПП, а туженој не припада накнада трошкова за састав одговора на ревизију, јер они, у смислу члана 150. ЗПП, нису били нужни и неопходни у ревизијском поступку, због чега је одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић